

پیشگیری از تقلب در گزارشگری مالی

Ovidia Doinea, Gheorghe Lăpădat ✍️

ترجمه: الهام بخشایش
فاطمه م مرادی

مقدمه

تجزیه و تحلیل ارائه شده در این مقاله، ضمن بررسی در خصوص حقیقت ریسک تقلب و اهمیت گزارش مالی معتبر و دقیق، نقش گزارشهای حسابرسی^۱ را در گزارشگری مالی متقلبانه و نیز مخابره اطلاعات مربوط به عملکرد توسط شرکتها، مورد بررسی قرار داده و به سرمایه‌گذاران و دیگر ذینفعان و ماهیت پویای گزارشگری مالی مبتنی بر وب کمک می‌رساند.

نتایج به دست آمده از مطالعه حاضر، با تحقیقهای قبلی در مورد وجود و عملکرد مدیریت ریسک تقلب در سطح مدیریت، تجارت حرفه‌ای و تقلب در صورتهای مالی همسو می‌باشد. تحقیقهای قبلی به بررسی قابلیت اعتماد نسبت به فرایند گزارشگری مالی، انواع تقلب مربوط به گزارشگری مالی متقلبانه و تقاضای سرمایه‌گذاران برای گزارشگری مالی مبتنی بر وب پرداخته‌اند؛ این تجزیه و تحلیل، کامل‌کننده پیشینه در خصوص علتهای اصلی تقلب، کشف تقلب در صورتهای مالی، تکرار گزارشهای حسابرسی در گزارشگری مالی متقلبانه و استفاده از وبسایت در گزارشگری مالی و شرکتها است.

استفاده از

گزارشگری

ارزش منصفانه

نیازمند

مدیریت ریسک

متفاوت مقطعی و

با کیفیت در

گزارشگری مالی

است

خسارت که رفتار مدیریت را تحت تاثیر قرار می‌دهند، کمک کند. نظام گزارشگری مالی کارا برای اثربخشی اشراف بر شرکت در حالت بحرانی مفید است (Pratt, 2011). **دبرسنی و همکاران** (Debreceeny et al., 2001)، مشاهده کردند که بموقع بودن و اقتصادی بودن انتشار اطلاعات مالی به وسیله اینترنت، دستخوش تغییر می‌شود (گزارشگری مالی مبتنی بر وب پدیده به نسبت جدیدی است که سبک نوینی را برای انتشار اطلاعات فراهم می‌کند و نشان‌دهنده محیط گزارشگری کاملاً جدیدی است). رابطه بین شرکت‌ها پیچیده و ظریف است. وبسایت‌های گزارشگری مالی باید در درجه اول اطلاعات را به صورت متن و شکلهای گرافیکی ارائه دهند.

ارتباطها به وسیله شرکت‌های مالی و دیگر اطلاعات عملکرد شرکت‌ها برای ذینفعان که فرایند پیچیده‌ای است، به وسیله شرکت‌های مالی مخابره می‌شود؛ همچنین، این کار منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعات همراه با مدیریت اطلاعات راهبردی می‌شود. اثربخشی این روند، به نیازهای ذینفعان و منافع مدیران شرکت وابسته است. استفاده‌کنندگان بیشماری از این اطلاعات بهره می‌برند؛ به عنوان مثال، سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران از یک سو و انجمن‌ها و سازمانهای کارگری از سوی دیگر از این اطلاعات استفاده می‌کنند. حتی در درون گروه خاصی از ذینفعان، نیاز به انواع مختلف اطلاعات بسته به الگوهای تصمیم‌گیری آنها متفاوت است (Debreceeny et al., 2001).

انواع تقلب مربوط به گزارشگری مالی مقتبلانه

اسمیلایسکاس (Smieliauskas, 2008)

اهمیت گزارشگری مالی دقیق و معتبر

به گفته کوثری (Kothari, 2000)، اطلاعات مالی با کیفیت بالا نبود تقارن اطلاعاتی بین مدیریت واحد تجاری و سرمایه‌گذاران خارجی را کاهش می‌دهد. کیفیت اطلاعات مالی گزارش شده تحت تاثیر کیفیت استانداردهای حسابداری و دیگر عوامل نهادی موثر بر تقاضا و عرضه اطلاعات مالی است (کیفیت گزارشگری مالی به طور مستقیم بر بازارهای سرمایه تاثیر می‌گذارد). کوثری همچنین بر تاثیر قوانین حمایت از سرمایه‌گذار و قوانین اجرایی روی ماهیت اشراف بر شرکت و کیفیت گزارشگری مالی، تمرکز دارد (Kothari, 2000). **لینز و همکاران** (Lins et al., 2011) بیان می‌کنند که اگر واحد تجاری به نوشتن قرارداد براساس ارقام صورتهای مالی تمایل داشته باشد، ممکن است تحت تاثیر گزارشگری ارزش منصفانه قرار گیرد. استفاده از گزارشگری ارزش منصفانه، نیازمند مدیریت ریسک متفاوت مقطعی و با کیفیت در گزارشگری مالی است؛ همچنین برای کاهش نوسانهای درآمد، ریسک باید مدیریت شود. واحدهای تجاری که به احتمال زیاد قراردادهایشان از روی ارقام صورتهای مالی نوشته می‌شود و آن دسته از واحدهای تجاری که اهمیت بیشتری به کاهش نوسانهای درآمد به عنوان یکی از فواید مدیریت ریسک می‌دهند، بیشتر تاثیرپذیر بوده و در مورد استفاده از روشهای متنوع حسابداری، به مراقبت بیشتری نیاز دارند (Lins et al., 2011).

پرات (Pratt, 2011) بیان می‌کند که اطلاعات گزارش مالی موجب می‌شود تا بدهی و حقوق صاحبان سهام به سرمایه‌گذاران، برای ارزیابی تصمیمهای تجاری گذشته مدیریت و پیش‌بینی عملکرد آینده، و ارقام استفاده شده در قراردادهای بدهی و جبران

آثار نگرش و هنجار ذهنی و درک کنترل شده در تصمیم‌گیری مدیران برای نقض اصول پذیرفته شده حسابداری^۲ به منظور رسیدن به درآمد هدف و دریافت پاداش سالانه، پرداختند.

نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده پیش‌بینی می‌کند که آیا تصمیم‌گیری مدیران اخلاقی است یا غیر اخلاقی (Carpenter and Reimers, 2005). **سالت‌ریو** (Salterio, 2008) می‌گوید هدف کلی حسابرسی صورتهای مالی به عنوان یک کالای عمومی، استفاده از آن برای دفاع از منافع سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاران بالقوه می‌باشد (Salt-erio, 2008). با توجه به تحقیقات **استابوس** (Staubus, 2005)، مدیریت ارشد و مدیریت مالی که عهده‌دار تهیه گزارشگری مالی هستند، به دلیل وظیفه مباشرت خود ممکن است برای ارائه گزارشهای مطلوب به شدت انگیزه داشته و در مسئولیت‌های امانتداری خود در برابر سرمایه‌گذاران، کوتاهی کنند. حسابرسان «مستقل» نیز که مدیریت سازمان را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند، ممکن است در انجام مسئولیت‌های خود در برابر استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی حسابرسی شده، موفق نباشند.

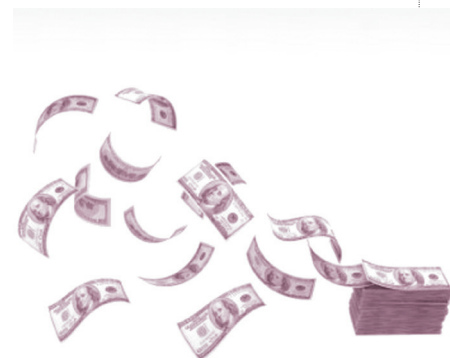
تضاد بین منافع مدیریت در گزارش عملکرد خود به نحو مطلوب و منافع سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری درست با استفاده از اطلاعات مالی، نیازمند مقرراتی است و روابط عمیق میان حسابرسان و مدیریت باید به نفع روابط میان حسابرسان و سرمایه‌گذاران، کمرنگ‌تر شود (Staubus, 2005).

بیان می‌کند که رابطه ارزیابی ریسک تقلب نسبت به ارزیابی ریسکهای دیگر به وسیله حسابرسان و شناسایی نقش معیارها بر اساس سطوح قابل قبول ریسک برای کمک به تمایز قائل شدن بین ارائه نادرست عمدی و غیر عمدی و تشخیص گزارشگری مالی متقلبانه اثربخش، به یک چارچوب مفهومی حسابداری و حسابرسی یکپارچه نیاز دارد (Smieliauskas, 2008).

دان (Dunn, 2004) به بررسی رابطه دوسویه بین تیم مدیریت ارشد و تصمیم به انتشار اطلاعات مالی نادرست پرداخت. این شکل از رفتار غیرقانونی شرکت ممکن است زمانی که تمرکز قدرت در دست خود مدیریت است، رخ دهد. گروه مدیریت ارشد و هیئت مدیره با اشغال شغل‌های مدیریتی کلیدی درون واحد تجاری، در حالی که همچنان در موقعیت هیئت مدیره هستند، به وسیله منافع مالکیت خود واحد تجاری را کنترل می‌کند (Dunn, 2004).

پراویت و همکاران (Prawitt et al., 2012) به بررسی اینکه آیا ریسک گزارشگری مالی متقلبانه یا گمراه‌کننده به برون‌سپاری واحد حسابرسی داخلی^۲ توسط شرکتها بستگی دارد یا نه، پرداختند. به نظر آنها حسابرسی داخلی می‌تواند در کیفیت گزارشگری مالی نقش داشته باشد (Prawitt et al., 2012).

کارپنتر و رایمرز (Carpenter and Reimers, 2005) از نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده برای تصمیم‌گیری مدیران شرکت در زمان ارائه گزارش مالی متقلبانه، استفاده کرده و به بررسی

به وضوح مشخص است

که تشخیص تقلب

هدف اصلی حسابرسی

صورتهای مالی نیست

حسابرسی و رسیدگی

روشهایی هستند

که به تعیین اینکه

آیا صورتهای مالی

شامل هرگونه

تحریف اساسی است

یا خیر می‌پردازند

هزینه تقلب در صورتهای مالی

هنری و همکاران (Henry et al., 2012)، به مقایسه ویژگیهای سخت‌گیری‌های شدید در تقلبهایی که گزارشهای حسابرسی در آنها نقش نداشته با تقلبهایی که مدارکی وجود دارد که نشان می‌دهد گزارشهای حسابرسی در آنها نقش داشته، پرداختند.

در این مقایسه، بیشتر شرکتها دستکم یک گزارش حسابرسی را نشان دادند؛ ولی فعالیتهای گزارشگری مالی متقلبانهای که بسیاری از قوانین اوراق بهادار را نقض می‌کنند و به‌وسیله کمیسیون بورس و اوراق بهادار^۴ مورد بررسی قرار گرفته‌اند، نشان می‌دهد که گزارشهای حسابرسی در آنها نقشی نداشته‌است. بنابراین تنها با وجود گزارشهای حسابرسی، الزاماً ریسک تقلب

بالا نمی‌رود؛ زیرا بسیاری از واحدهای تجاری، گزارشهای حسابرسی که مربوط به تقلب نیست را ارائه می‌کنند (Henry et al., 2012).

به‌نظر ژاک (Zack, 2009) با افزایش آگاهی نسبت به بسیاری از

ریسکهای تقلب براساس چگونگی حسابداری ارزش منصفانه استفاده‌شده در تهیه صورتهای مالی، تقلبهایی در گزارشگری مالی ارائه می‌شود که از طریق سواستفاده عمدی از استانداردهای حسابداری ارزش منصفانه انجام می‌شود (قوانین حسابداری ارزش منصفانه را می‌توان برای ارائه وضعیت مالی یا نتایج عملیات یک واحد تجاری متقلبان، به‌طور نادرست به‌کار گرفت). همانطور که ژاک بیان می‌کند، افشای صورتهای مالی می‌تواند سرنخ‌های مهمی در مورد خطر تقلب با ارزش منصفانه در صورتهای مالی به‌دست دهد. گزارشگری مالی متقلبان به‌وسیله تجارت‌های بزرگ به سطح نگران‌کننده‌ای رسیده‌است، گزارش مالی متقلبان به‌شتر اوقات شامل کمتر از واقع نشان دادن بدهی‌ها است (Ionescu, 2010) و هر زمان که حسابداری همراه با مقدار در خور توجهی قضاوت و برآورد باشد، نسبت به دستکاری و تقلب حساس می‌شود. "تهیه صورتهای مالی گمراه‌کننده تقلبی نیست که به راحتی به چالش کشیده شود. اتهام تقلب در صورتهای مالی یک مورد قانونی قوی می‌باشد و باید اثبات شود که استانداردهای حسابداری توسط کسانی که ادعا می‌کنند از آن پیروی می‌کنند، نقض شده‌است و چنین نبود انطباقی در بخشی از تهیه صورتهای

مالی، عمدی است" (Zack, 2009).

کونن (Coenen, 2008) به دنبال بررسی آن است که بهای تمام‌شده تقلب در صورتهای مالی به احتمال زیاد در دنیای تجارت، دستکم گرفته شده‌است. معمولاً از اقلام هزینه از دست‌رفته به نفع سرمایه‌گذاران، در تقلب در صورتهای مالی به‌طور نادرست استفاده می‌شود. بدین ترتیب، سهامداران و بانکها و سایر استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی ممکن است به‌وسیله افشای نادرست مدیریت گمراه شوند (Ionescu, 2010). همچنین، استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی اغلب در مورد مسئولیت حسابرس برای تشخیص تقلب اشتباه می‌کنند.

کونن اشاره می‌کند که اظهارهای اشتباه در صورتهای مالی می‌تواند به دلیل اشتباه و تقلب ایجاد شود؛ درحالی‌که تقلب در صورتهای مالی، حداقل تقلب حرفه‌ای، متداول است (رسیدگی و حسابرسی فقط

بخشی از تصویر مالی شرکت است). "به وضوح مشخص است که تشخیص تقلب هدف اصلی حسابرسی صورتهای مالی نیست. حسابرسی و رسیدگی روشهایی هستند که تعیین می‌کنند آیا صورتهای مالی شامل هرگونه تحریف اساسی است یا خیر" (Coenen, 2008).

نیگرینی (Nigrini, 2011) بر استفاده از روشهای تحلیلی برای کشف تقلب در صورتهای مالی تمرکز کرد. روشهای تحلیلی و تجزیه و تحلیل به‌تنهایی نمی‌تواند گزارشگری مالی متقلبان را کشف کند. صورتهای مالی جعلی تنها از طریق تجزیه و تحلیل، به‌ندرت شناسایی می‌شود (استفاده از روشهای پیشرفته تشخیص تقلب، عامل بازدارنده‌ای برای تقلب در گزارشگری مالی است). "در گزارشگری مالی، متقلب با تحریف عمدی و یا حذف اقلامی از صورتهای مالی یک شرکت، سازمان دولتی یا سایر سازمانها، دست به فریب استفاده‌کنندگان صورتهای مالی می‌زند. در بیشتر موارد، تقلب در صورتهای مالی شامل ارائه نادرست ارقام درآمد در صورتهای مالی است" (Nigrini, 2011).

رامامورتی (Ramamoorti, 2008) اشاره می‌کند که بازدارندگی و تشخیص تقلب باید با تمرکز روی چگونگی

درگیر گزارشگری مالی متقلبانه هستند (Lynch et al., 2011).

نتیجه‌گیری

این مقاله به دنبال پرکردن شکاف موجود در ادبیات، با بررسی جنبه‌های مختلف ارتباط گزارشهای حسابرسی مشروط بر وجود تقلب، اهمیت گزارش مالی دقیق و معتبر، پیشگیری یا اجرای گزارشگری مالی متقلبانه، انعطاف‌پذیری وب به‌عنوان یک واسطه برای افشای شرکتها و ریسک تقلب در گزارشگری مالی است.

مقاله سعی دارد با فراهم کردن شواهدی دال بر توانایی مدیریت ارشد برای نادیده گرفتن کنترل‌های داخلی، محتوا و ارائه ویژگیهای اطلاعات مالی مبتنی بر وب، احتمال گزارشگری مالی متقلبانه، صنعت به‌عنوان یک شاخص بالقوه خطر ذاتی در حسابرسی صورتهای مالی و ویژگیهای گزارشگری اطلاعات مالی، به پیشینه موضوع کمک کند.

پانوشته‌ها:

- 1- Reports (RPTs)
- 2- Internal Audit Function (IAF)
- 3- Generally Accepted Accounting Principles (GAAP)
- 4- Securities & Exchange Commission (SEC)
- 5- Sarbanes-Oxley (SOX)

منبع:

- Doinea O. and G. Lăpădat, **Detering Financial Reporting Fraud**, Economics, Management, and Financial Markets, <http://addletonacademicpublishers.com>, Volume 7(1), 2012, pp. 132-137, ISSN 1842-3191

مقابله با زمینه درون‌فردی و پویایی رفتاری، انجام شود. معضل تقلب، یک پدیده جهانی است. تقلب شامل اعمال عمدی است و سازمانها باید در جهت درک علل ریشه‌ای رفتاری تقلب و مدیریت فعالانه افشای ریسک تقلب خود، تلاش کنند. "درک عوامل رفتاری موثر بر ارتکاب تقلب، کلیدی برای ایجاد بازدارندگی از تقلب فرد پاسخگو و سازوکارهای تشخیص و مدیریت فعالانه ریسک تقلب مالی است" (Ramamoorti, 2008).

لینچ و همکاران (Lynch et al., 2011) در مورد ویژگیهای شرکتیهای تحقیق کردند که توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار برای گزارشگری مالی متقلبانه بررسی می‌شوند. آنها بررسی کردند که این شرکتها آیا در دوره بعد از **ساربنز-اکسلی** تغییر می‌کنند؟ و آیا شباهتهایی در صناعی که به‌شدت توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار برای تقلب در صورتهای مالی بررسی می‌شود، وجود دارد؟ لینچ و همکاران استدلال کردند که ساختار واحد تجاری، سطح مشارکت مدیریت ارشد و تاثیر شیوه‌های راهبری مدیریت و عملیات بر عملکرد مالی را تعیین می‌کند و کنترل‌های عمومی و عملیاتی سیستمها، عواملی مهم در کیفیت گزارشگری مالی هستند (Ionescu, 2010). کنترل‌های داخلی موثر و قوی برای کاهش فرصت پرداختن به گزارشگری مالی متقلبانه شرکت، ضروری است (Ionescu, 2010) و بین مدیران شرکت و احتمال گزارشگری مالی متقلبانه، ارتباط وجود دارد. در میان صنایع، بالاترین احتمال بروز تقلب از آن صنایع تولیدی است و واحدهای تجاری بزرگتر به‌طور فزاینده‌ای

روشهای تحلیلی و

تجزیه و تحلیل

به تنهایی نمی‌تواند

گزارشگری مالی

متقلبانه را

کشف کند